

KRISTINESTAD
KRISTIINANKAUPUNKI

Toimintasuunnitelma

2019 - 2020

Kristiinankaupungin varhaiskasvatus

YKSIKKÖ: Härkmeren päiväkoti, Kottis

Yksikön nimi: Härkmeren päiväkoti

Osastot: Kottis 1 ja Kottis 2

Johtaja: Sarah Sundblom

Varajohtaja:

Henkilökunnan määrä: 3.5

Lasten määrä: 24

Päivämäärä koska toimintasuunnitelma on laadittu/ päivitetty henkilökunnan kokouksessa:
2.9.2019

KOKONAISVALTAINEN TEEMA JA TAVOITTEET:

2018 - 2019: Positiivinen pedagogiikka

- Digitalisointi ja pedagoginen dokumentointi
- Oppimisympäristöt
- Osallisuus

2019 - 2020: Hyvinvointi ja Kielenkehitys

- Kasvan, liikun ja kehityn
- Tutkin ympäristöäni
- Kielen rikas maailma
- Ilmaisun monet muodot

2020 - 2021: Hyvät suhteet (ehdotus)

- Minä ja meidän yhteisömme

Toimintasuunnitelma ajalle 2019 - 2020

Yksiköiden toiminta perustuu Kristiinankaupungin Varhaiskasvatussuunnitelmaan. Toiminta tulee rakentaa varhaiskasvatuksen arvoperustojen, sekä suunnitelmassa kuvailtujen osaamisalueiden ja oppimisen alueiden mukaan. Lasten tarpeet ja mielenkiinnon kohteet tulee olla perusta toimintaa suunniteltaessa ja toteutettaessa. Yksikkökohtainen oma toimintasuunnitelma täydentää Kristiinankaupungin varhaiskasvatussuunnitelmaa, joka pohjautuu valtakunnallisiin Opetushallituksen laatimiin perusteisiin.

Toimintasuunnitelmassa kerrotaan kuinka suunnitelman sisältö, metodit ja tavoitteet toteutuvat. Päiväkodit, esikoulut, perhepäivähoidot ja perhepäivähoitajat suunnittelevat vuosittain toimintansa ja laativat tavoitteensa ja menetelmät toimintasuunnitelmaan.

Päiväkodin johtajalla / hallinnollisella johtajalla on vastuu toimintasuunnitelmasta yhdessä lastentarhanopettajien kanssa. Lastentarhanopettajat kantavat vastuun siitä, että ryhmäkohtaiset tavoitteet laaditaan, kirjataan ylös ja että niitä seurataan.

ARVOPERUSTA perhepäivähoitajille, päiväkodeille ja esikouluille Kristiinankaupungissa.

Jokainen lapsi on ainutlaatuinen ja arvokas omana itsenään ja kaikilla lapsilla on oikeus turvalliseen lapsuuteen. Jokaisella lapsella on oikeus tulla kuulluksi, nähdyksi, otetuksi huomioon yksilönä ja osallisina ryhmässään. Lapsilla on oikeus ilmaista ajatuksiaan ja mielipiteitään. Lapsilla on oikeus hyvään opetukseen, huolenpitoon ja kannustavaan palautteeseen. Lapsilla on oikeus leikkiä ja oikeus sosiaaliseen yhteisöllisyyteen. Lapsilla on oikeus saada monipuolista tietoa, käsitellä tunteitaan ja konflikteja sekä kokeilla ja opetella uusia asioita. Minkään muotoista kiusaamista, rasismia tai väkivaltaa ei saa sallia.

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on ohjata lapsia terveellisiin elämäntapoihin, kehittää emotionaalisia valmiuksia ja esteettistä ajattelua.

➤ **Näin toteutamme arvoperustat meidän yksikössämme**

Jokainen lapsi on ainutlaatuinen ja jokaisella on omat vahvuutensa ja tuen tarpeet, jotka huomioimme toiminnassamme. Emme huomioi lapsia pelkästään ikätason vaan myös taitotason mukaan. Havainnoimme lasta ja toimimme joustavasti pienryhmissä kulloisestakin toiminnasta ja lasten taidoista riippuen.

Opettelemme puhumaan nätisti toisille ja kuuntelemaan toisia, keskustelemme kunnioittavasti toisillemme, kohtaamme toisemme ja vanhemmat hyvällä asenteella ja äänensävyllä. Aamuisin annamme lapsille ja vanhemmille aikaa kertoa kuulumiset, otamme heidät iloisesti ja kiireettömästi vastaan päiväkotiin.

Kasvattajilla on avoin syli sekä kuunteleva korva lapselle, pyrimme antamaan jokaiselle lapselle kahdenkeskeistä aikaa päivän aikana. Lasta kannustetaan ja rohkaistaan ilmaisemaan itseään arjen tilanteissa.

Käytämme pienryhmiä, jolloin lapsen on helpompi ilmaista itseään ja arkakin lapsi uskaltaa tehdä sen. Jokainen lapsi ja perhe huomioidaan yksilönä, kunnioitetaan heidän näkemyksiään ja kulttuuriaan.

Aikuiset ovat läsnä lasten leikeissä rikastuttamassa sitä, aikuisen tehtävänä on huolehtia, että jokainen lapsi pääsee mukaan leikkiin. Lapsi itse valitsee leikin. Aikuinen kuuntelee enemmän kuin puhuu päivän aikana.

Myönteinen ilmapiiri edistää oppimista ja luo turvallisuutta. Kehumme ja kannustamme lapsia. Kiusaamista ei sallita ja huomioimme, että riitatilanteissa teko on tuomittava - ei lapsi. Käytämme hyödyksi Folkhälsanin kiusaamisen vastaista materiaalia. Huomioimme, että lapsen kokemus kiusaamisesta ja riitatilanteista on todellinen eikä aikuisen tule vähätellä sitä! Isompien lasten (eskarit ja koululaiset) annetaan selvittää riitatilanteita itsenäisesti, jos mahdollista. Aikuinen kuitenkin seuraa tilannetta. Pienempien riitatilanteissa aikuinen ohjaa tilanteen selvittelyssä.

HYVINVOINTI ja LUKEMINEN / KIELENKEHITYS

on yhteinen teema koko koulutuskeskukselle Kristiinankaupungissa 2019 – 2020. Hyvinvointi ja kielenkehitys on pohja KAIKELLE varhaiskasvatuksen toiminnalle.

HYVINVOINTI

Käsitteenä hyvinvointi kattaa sekä psyykkisen, fyysisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin. Kehotamme lapsia liikkumaan ja luomme oppimisympäristöjä, jotka houkuttelevat fyysiseen aktiviteettiin. Tarjoamme lapsille mahdollisuuden tutustua ja maistaa terveellistä ruokavaliota. Cittaslow konsepti on osa päiväkodin arkea. Me tuemme lapsia kehittymään ja harjoittelemaan sosiaalisia taitojaan ja tunnetaitojaan luodaksemme turvallisuuden tunnetta ja hyväksyntää ryhmässä.

➤ Näin huomioimme hyvinvoinnin yksikössämme

Lapsi liikkuu luontaisesti ulkona enemmän, ulos mennään säällä kuin säällä. Ulkoilemme 3 krt/päivässä. Käytämme hyödyksi päiväkodin monipuolista oppimisympäristöä (päiväkodin ja koulun piha, metsä, pururata, jalkapallokenttä, kaukalo, hiihtoladut, pulkkamäki, tekonurmikenttä, jumppasali sekä päiväkodin ja koulun välineistö)

Jumppasalivuoroja on maanantaina ja torstaina aamupäivällä, lisäksi muulloinkin sopimuksen mukaan toiminta suunnitellaan siten, että kaikki lapset tekevät pääosin yhtä aikaa, ettei jumppasalivuoro aika mene jonottamiseen ja oman vuoron odotteluun. Liikunta-aktiviteetit suunnitellaan lapsille mielenkiintoisiksi ja innostaviksi, lapsetkin saavat halutessaan osallistua ohjaukseen, käytämme myös ”vierailevia ohjaajia”.

Toiminta pyritään suunnittelemaan ja toteuttamaan niin, että lapset odottavat ja jonottavat mahdollisimman vähän. Yksi aikuisista huolehtii, että jokainen lapsi käy wc:ssä ennen uloslähtöä yksitellen sopivana hetkenä =>ei vessajonoa. Toiminta tapahtuu aina kun mahdollista pienryhmissä; ulos, sisään, syömään. Ensimmäinen aikuinen menee ulos heti kun mahdollista, jolloin lapset pääsevät ulos heti kun ovat valmiita. Tämä kannustaa myös itsenäiseen pukemiseen.

Ruokailussa aikuisen esimerkki ja lautasmalli on tärkeä. Ruokarauhaa kunnioitetaan ja vaalitaan; pienet menevät syömään ensin, koska syövät kauemmin, tällöin ollaan valmiina suunnilleen yhtä aikaa, jolloin isommat eivät joudu odottelemaan eivätkä ehdi tulla levottomaksi. Kannustamme lapsia maistamaan kaikkea ruokaa, ei kuitenkaan pakoteta syömään. Lapsi päättää mitä syö ja kuinka paljon. Yli 3-v lapset hakevat ruuan itse ja kaatavat maidon ja voitelevat leivän. Pienet saavat salaatin heti tarjolle, jotta voivat sormiruokaila odotellessaan ruoka-annostaan. Näkkileivän saa syödä silloin kun lapsi sen haluaa, eikä siitä tule ”vallan väline”. Lapset osallistuvat välipalan valmistukseen silloin tällöin, jolloin kiinnostus maistamiseen kasvaa, esim. hedelmäsalaatti. Leivomme myös silloin tällöin.

Selkeä toistuva päivärytmi luo turvaa. Huomioimme lapsien kiinnostuksen kohteet ja tuemme niitä (olemme maalla oleva päiväkotikoti, jolloin lapsilla eri leikit). Lasten kanssa suunnitellaan yhdessä toimintaa kuuntelemalla, havainnoimalla ja lastenkokouksissa. Lapsilla on kasvunkansiot, heidän leikkiään ja toimintaa valokuvataan, videoidaan ja lasten mielipiteitä kysytään minne he haluavat teoksensa esille. Lapsilta kysytään palaute toiminnan jälkeen.

Keskustelemme terveellisen ruuan, liikunnan ja levon merkityksestä. Jos huomaamme, että 5-v lapsi, joka ei lepää tarvitsee lepoa, perustelemme asian hänelle ja hän saa mennä lepäämään samoin, jos hän itse haluaa.

Vanhempien kanssa keskustellaan päivittäin tuonti- ja hakutilanteissa, vanhempainillassa ja VASU-keskusteluissa. Lapsen alkaessa hoidon vanhemman kanssa läpikäydään erillinen lomake, että lapsi saisi

hyvän alun ja työlistoissa huomioidaan uuden lapsen aloittaminen (jos mahdollista; alussa omahoitaja töissä aina lapsen tullessa hoitoon) Vanhemmat saavat tietoa toiminnasta viikkotiedotteesta, WhatsApp-ryhmässä kuvia ja tietoa. He saavat ilmaista mielipiteensä myös kyselyssä toiveista ja ajatuksista toiminnan kehittämiseen.

KIELENKEHITYS / LUKEMINEN

Lasten kielen ymmärtämisen taitoja tuetaan runsaan kielellisen mallintamisen avulla. Johdonmukainen toiminnan sanallistaminen ja keskusteleminen tukevat lasten sanavarannon kehittymistä. Erilaisissa varhaiskasvatuksen tilanteissa käytetään kuvailevaa ja tarkkaa kieltä. Tarvittaessa käytetään kuvia, esineitä ja tukiviittomia. Kehonkieli on myös tärkeä osa kehitystä. Lasten kanssa lukeminen on osa arkea ja perheitä kannustetaan lukemaan kotona joka päivä. Vuoden aikana tulee olemaan erilaisia projekteja lukemiseen liittyen. Leikkisällä tavalla tutustumme lastenkirjallisuuteen ja kannustamme myös lapsia keksimään omia satuja ja kertomuksia. Varhaiskasvatuksessa näemme kaksikielisyuden rikkautena. Kaksikielisyuden tukeminen on perusta kaikelle toiminnalle. Työskentelemme aktiivisesti luodaksemme hyvät suhteet kieliryhmien välille ja hyvän ilmapiirin yhteisössä. Haluamme tukea mielenkiintoa ja halua kommunikoida toisella kotimaisella kielellä. Kaikki päiväkodit Kristiinankaupungissa ovat täysin kaksikielisiä. Pyrimme siihen, että joka osastolla olisi suomen- ja ruotsinkielistä henkilökuntaa. Toimintavuoden aikana työstimme uutta toimintasuunnitelmaa kielenkehitykselle varhaiskasvatuksessa Kristiinankaupungissa.

➤ Näin edistämme kielenkehitystä ja kaksikielisyyttä yksikössämme

Kielenkehityksessä käytämme hyödyksi päiväkodin monipuolista oppimisympäristöä (mm. metsä, viljelykset, seurakunta, koulu, kirjastoauto, koulun ja päiväkodin materiaalit.) Kirjoja luetaan päivittäin molemmilla kielillä ja innostavalla tavalla, kysellään ja ihmetellään yhdessä. Myös äänikirjoja käytetään osana arkea. Sadutusta, satuhierontaa ja porinatuokioita käytetään myös. Kirjastoauto käy 2 krt/kk, jolloin lapset ovat mukana valitsemassa heitä kiinnostavaa luettavaa. Vietämme päiväkodissa oman kirjan päivää säännöllisesti, jolloin lukeminen ja kirjojen merkitys lapselle on helppo ottaa puheeksi myös vanhempien kanssa. Osa kirjoista pidetään niin alhaalla, että lapset voivat itse tutkia niitä ja pienemmät ilmaista kiinnostuksensa lukuhetkeen.

Pienten kanssa lauletaan, riimitellään ja loruillaan arjen hoitotilanteissa. Lisäksi aikuinen on valppaana havainnoimassa ja löytämässä tilaa pedagogiselle hetkelle arjessa.

Erityislastentarhanopettaja käy 1krt/vko. Kaksikielisyyttä tuetaan toiminnassa ottamalla kuvia ja esineitä mukaan lauluihin, järjestämällä tilanteita, joissa lapsi joutuu käyttämään kieltä (esim. parileikki). Niille lapsille, jotka tarvitsevat tehdään S2-suunnitelma ja keskustellaan vanhempien kanssa toimintatavoista.

Lauluhetkiä ym. pidetään kahdella kielellä kuitenkin yksi tuokio aina samalla kielellä, että lapsi joutuu miettimään itse mitä sanotaan eikä odota valmista käännöstä. Jokainen työntekijä käyttää kieltä johdonmukaisesti.

Harjoittelemme myös toisen kuuntelemista ja ymmärrämme oppimisessa väistämättä tulevia virheitä. Kannustamme käyttämään lapsen toista kieltä luomalla ilmapiirin, jossa jokainen uskaltaa rohkeasti ilmaista itseään vieraalla kielellä ilman pelkoa, että joku nauraisi virheille. Opetamme lapsille, että kaksikielisyys on rikkaus.

LAAJA-ALAINEN OPPIMINEN

Tuemme lapsen laaja-alaista oppimista seuraavalla tavalla.

Ajattelu ja oppiminen

- *Kehu ja kannusta*
- *Kannusta tekemään itse.*
- *Älä anna niin paljon ohjeita, lapset saavat itse ratkaista arkisia tilanteita.*
- *Vältä antamasta negatiivista palautetta. Sen sijaan kehota tekemään toisella tavalla.*

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

- *Opimme toisilta*
- *Puhumme nätisti toisille*

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

- *Yli 3-v kaatavat maidon itse, voitelevat leivän, ottavat ruuan ja vievät lautasen itse pois*
- *Uloslähtötilanteessa annetaan lapsen pukea itse.*
- *Ohjaamme lapsia toisen kehonalaiseseen koskemattomuuteen ja kunnioitukseen*
- *Opetellaan yhdessä turvalliset liikkumisen taidot*
- *Käsienpesu*
- *MOTTO: "AUTA MINUA TEKEMÄÄN ITSE"*

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

- *iPadien käyttö osaksi arkea, päivittäin*
- *Tallennamme lasten arkea (näytelmiä, leikkiä, piirrustuksia ym.)*

Osallistuminen ja vaikuttaminen

- *Lastenkokoukset*
- *Kahdenkeskeiset keskustelut*
- *Ilmapiirin ollessa positiivinen lapsi uskaltaa ilmaista itseään.*
- *Lapset tekevät itse "meidän päiväkotimme säännöt"*